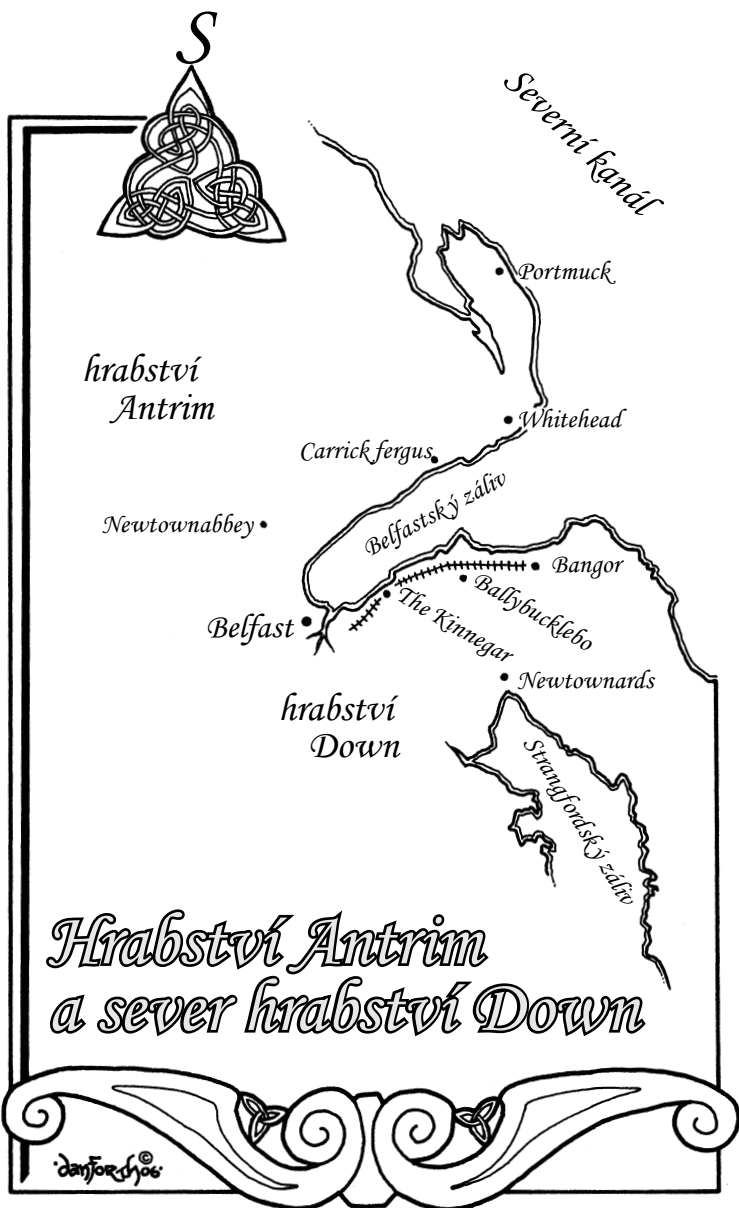

Doktore,
to bude bolet!

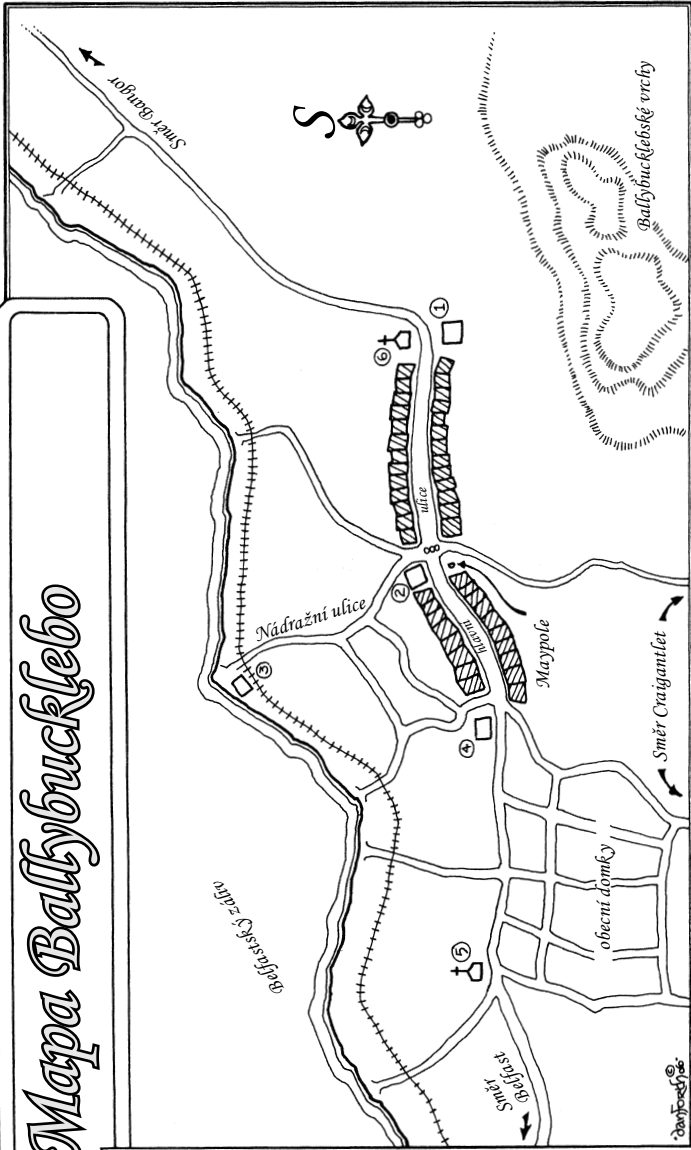
PATRICK TAYLOR

LEDA

Mapa Ballybucklebo

1	dům bočtóra		domy
2	U Černé labutě		občiny
3	nádraží		semjor
4	policejní stanice		žeznice
5	kaple		kyce
6	kostel		

danfong

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych poděkoval mnoha lidem. S některými z nich spolupracuji od samotného začátku a bez jejich velkorysé pomoci a povzbuzování bych tuto sérii nikdy nedokázal napsat. Jsou to:

V Severní Americe

Simon Hally, Tom Doherty, Paul Stevens, Kristin Sevicová, Irene Gallová, Gregory Manchess, Patty Garciová, Alexis Saarelová, Fleur Mathewsonová, Jamie Broadhurst a Christina MacDonaldová. Všichni jmenovaní obrovskou měrou přispěli po literární i technické stránce k tomu, že se toto dílo proměnilo z hrubé pracovní verze ve skutečnou knihu.

Natalia Aponteová a Victoria Leová, mé literární agentky.

Don Kalancha a Joe Maier, mí agenti pro smluvní záležitosti.

Ve Spojeném království

Jessica a Rosie Buchmanovy, mé agentky pro zahraniční práva.

Vám všem tímto posíláme spolu s doktorem Fingalem Flahertiem O'Reillym své nejujmavnější díky.

AUTORSKÁ POZNÁMKA

Jen sotva dokážu uvěřit, že v této chvíli sedím a píši patnáctou autorskou poznámku, která má doprovodit již patnáctý román ze série o lékaři z irského venkova.

Stejně jako u předchozích knih vyžadují některé rysy tohoto díla vysvětlení či komentář. Čtenář v knize narazí na skutečná místa a skutečně žijící osoby z lékařského i nelékařského prostředí. S mnohými z nich jsem se osobně setkal. Vzhledem k tomu, že se děj románu odehrává mezi 5. červencem 1969 a koncem ledna 1970, nebylo možné nezmínit skutečné události té doby, jako bylo přistání na Měsíci či opakované výbuchy sektářského násilí v některých částech Severního Irsku. Ničím z toho se ale nebudu zabývat podrobně. Pokud jde o násilí, zmiňuji se o historických faktech, aniž bych se stavěl na kteroukoli stranu.

V jednom případě, který se netýkal politiky, jsem v zájmu dramatickosti mírně upravil realitu. K tomuto momentu se ještě vrátím v následujících odstavcích.

Konečně musím připomenout, že tuto knihu bych nedokázal napsat bez pomoci některých svých přátel, jejichž jména chci na tomto místě připomenout a kterým chci poděkovat.

Všichni následující profesně zkušenější lékaři a chirurgové působící v Královské Viktoriině nemocnici v Belfastu mě učili: doktor ‚Minty‘ Breen (anestezie); pan Eric

Cowan (oční chirurgie); pan Ian Fraser (chirurgie); doktor D. A. D. Montgomery (endokrinologie) a pan Willoughby Wilson (všeobecná chirurgie). V červenci a srpnu 1963 jsme byli s Tomem Baskettem součástí skupiny studentů medicíny na stáži v Královské porodnici. Byli jsme poslední skupinou, kterou učil profesor C. M. G. Macafee, jenž odešel v srpnu téhož roku do penze.

Harith Lamki byl po dva roky, když jsem pracoval v nemocnici v severoirském Dundonaldu, mým nadřízeným. Hodně mě naučil a vyprávěl mi příběh o Tippu Tibovi. Harith byl skvělý porodník a člověk obdařený nesmírnou empatií.

Obávám se, že vám, starý příteli, doktore Rahule Bannerjee (patolog, s nímž jsem pracoval ve Winnipegu), jsem ukradl jméno. Doktorka Virginia Apgarová byla první ženou, která vedla specializované oddělení (anesteziologie) v Columbijské presbyteriánské nemocnici v New Yorku. Coby anestezioložka na porodnickém oddělení dokázala Apgarová zdokumentovat znaky, na jejichž základě bylo možné odlišit zdravé kojence od kojenců se zdravotními problémy. Její výzkum vedl v roce 1953 ke vzniku standardizovaného vyhodnocovacího systému sloužícího k posouzení zdravotního stavu novorozence minutu po narození a následně v pětiminutových intervalech. Tento systém vyhodnocování byl nazván podle ní „skóre Apgar“ a používá se dodnes.

Doktor Jamsie Bowman byl přítelem mého otce. Byl to náš praktický lékař a nadšený lovec pernaté zvěře, než se pustil do muškaření.

Jack Kyle (1926–2014) byl pravděpodobně nejlepší out-half, který kdy hrál ragby za Irsko. Chirurgii se vyučil v Královské Viktoriině nemocnici, později pracoval v Africe.

Mezi osoby z nelékařského prostředí, které chci zmínit, patří generálporučík Sir Ian Freeland, který byl jmenován 9. července 1969 velitelem britských jednotek v Ulsteru a v době, kdy končí děj této knihy, byl stále ve funkci. Sir Edward Carson (1854–1935) byl oddaný unionistický politik a ostrý odpůrce irské autonomie. V roce 1895 hájil markýze z Queensberry v případě obvinění z urážky na cti, které podal Oscar Wilde. Markýz z Queensberry tehdy případ vyhrál, když Wilde nakonec obvinění stáhl. Carsonova bronzová socha se zdviženou pravicí stojí před sloupořadím v klasicistním řeckém slohu, jež zdobí sídlo severoirského parlamentu.

Nikdy nezapomenu, jak Neil Armstrong vystoupil na povrch Měsíce. Televize BBC tehdy vysílala k expedici Apollo 11 speciální pořad z londýnského komplexu Lime Grove Studios, v němž vystupovali historik vědy James Burke, moderátor Cliff Michelmores a astronom Patrick Moore.

V knize zmiňovaný Bushmills znám a nedávno jsem tam pobýval. Obrův chodník jsem nicméně nenavštívil padesát let. Potěšilo mne tudíž, když jsem si mohl ověřit své mlhavé vzpomínky, k čemuž se ještě vrátím. Zatímco moje fiktivní vesnice Ballybucklebo slouží velkou měrou coby dějiště této knihy, jiná místa – Bangor (hrabství Down) a jeho okolí, Bangorský záliv, Luchih zmrzlinářství, Carnegieho knihovna, přehrada Ballysallagh a podnik Crawfordsburn Inn – jsou všeobecně známá. Vyrůstal jsem v Bangoru v letech 1946–1964 a až do svého odjezdu do Kanady v roce 1970 jsem na ona místa často chodil.

Když O'Reilly vyráží střílet ptáky na březích Strangford Lough, vede jeho trasa přes Greyabbey kolem sídla Mount Stewart, pak přes Kircubbin do městečka Lisbane (*Lios bán*, opevnění bílého prstenu), přes most Salt-Water Brig (kterému se tak říká, protože za přílivu se klene nad slanou

mořskou vodou) a nakonec ke starému kostelu a hřbitovu a nedaleké farmě Davyho McMastera. Vím to, protože co by mladý muž jsem byl nadšeným lovcem ptáků a během sezóny jsem na tuto trasu vyrážel každou sobotu, kdykoli to bylo jen trochu možné. Dokonce i motorový člun jménem *Grey Goose* je skutečný. Patřil partě čtyř kamarádů-doktorů, jejímiž členy byli i můj otec a Jamsie Bowman. Na tomto člunu se dostávali na Long Island.

Vzpomínám si na cestu Hawthornden Way vedoucí kolem Campbellovy college. Navštěvoval jsem tuto školu v letech 1954-1958. Dodnes jsem schopen popsat 21. oddělení – neurochirurgii – v Quinn House, v Královské Viktoriině nemocnici, protože jsem tam pracoval v roce 1965 tři měsíce jako mladší sekundář.

Tolik k autenticitě osob a míst. Skutečnosti neodpovídá, že by pradědeček markýze založil Královský ulsterský jachtařský klub. Byl to markýz z Dufferinu a Avy, jehož rodina a panství v Clandeboye mi posloužily jako volná předloha pro postavu lorda Johna MacNeilla a jeho sídla.

Několika lidem jsem hluboce zavázán za odborné rady a až na dva je chci nyní vyjmenovat v abecedním pořadí. Patří mezi ně můj pradávny přítel, lékař Tom Baskett, porodník a gynekolog. Děkuji mu za to, že přečetl a korigoval mé scény spojené s porody. Tom je kromě jiného spoluautorem knihy *Operativní porodnictví Munra Kerra* (10. a 11. vydání). Děkuji Tomu Faninovi, svému staršímu kolegovi na lékařské fakultě a posléze špičkovému neurochirurgovi v Královské Viktoriině nemocnici, za přečtení a korigování mého popisu příznaků, diagnózy a chirurgické léčby aneuryzmatu na pravé střední mozkové tepně. Děkuji doktoru Robu Lanniganovi, starému příteli, který mi náhodou poslal e-mail z Bushmills, cestou k Obrovu chodníku, a který po návštěvě tohoto místa přečetl a opravil můj

padesát let starý popis, jak jsem se o tom již zmínil. Dalším, komu děkuji, je Edward Lister R. N. z Kliniky cestovní medicíny v Rancho Mirage v Kalifornii. Reagoval na můj telefonát a trpělivě mi vysvětlil, jaké očkování a které léky by byly požadovány v roce 1969 u turistů na plavbě kolem světa. Stavitel Renée van Hullebush z Mountain Star Ventures mi pomohl pochopit, jak by mohl pochybný dodavatel stavebního materiálu podvádět poctivého stavitele (zdravím jeho manželku Evu).

V neposlední řadě dlužím poděkování dvěma nevšedním ženám. Dorothy, má manželka, pochází stejně jako já ze Severního Irsku. Má sloní paměť na podrobnosti týkající se starých míst a dokonale skrytá za Kinky je autorkou receptů.

S Carolyn Batemanovou spolupracujeme takřka od začátku mé kariéry autora beletrie v roce 1997. (Můj první vydavatel mi ji přidělil coby redaktorku na volné noze.) Jako redaktorka nemá konkurenci. Dokáže mne vyvést ze slepé uličky, nenápadně navrhuje zápletky, pokud se zaseknu na jednom místě, a nedovolí, aby v dějové linii zůstaly díry. Sama dokonce mluví čistým severoirským dialektem.

Nikomu z těch, které jsem jmenoval, nedokážu nikdy dostatečně poděkovat.

A nakonec ještě něco málo k otázce ověřování faktů. Snažil jsem se o naprostou přesnost a konzultoval jsem vše s věrohodnými zdroji, z nichž některé zde uvádím.

Knihy

Bardon, J., *A History of Ulster*. Blackstaff Press, Belfast 1992, s. 665–677.

Baskett, T. F., *A History of Caesarean Birth*. Clinical Press 2017.

Clarke, R., *The Royal Victoria Hospital Belfast*. The Blackstaff Press, Belfast 1997.

Donald, I., *Practical Obstetric Problems*. Lloyd-Luke (medical books) Ltd., London 1964.

Chassar, Moir J., *Munro Kerr's Operative Obstetrics*. Seventh Edition. Balière, Tindall and Cox, London 1964.

Internet

1969: The North Erupts — History Ireland, for the Scarman Tribunal report.

CAIN (Conflict Archive on the Internet), CAIN: Violence and Civil Disturbances in Northern Ireland in 1969

The Cameron Report on Unrest in Northern Ireland, 1969

Doufám, že tato krátká poznámka posloužila svému účelu, pokud jde o věrohodnost faktů, a přispěje k potěše z četby této knihy.

Patrick Taylor
Saltspring Island
Britská Kolumbie
Kanada
červenec 2019

1

MILOSTNÁ PÍSEŇ DNE A NOCI

Když srdce mé slyší
hlas tvůj milý,
šťěstím probouzí se co květ,
jehož slunce zář vrací zpět!

Doktor Fingal Flahertie O'Reilly se opřel na židli v zaplněném sále sportovního klubu ballybucklebských Bonnaughts. Bylo naprosté ticho, sálem se nesl jediný hlas.

Flo Bishopová, stojící za mikrofonem na malém pódiu, nechávala svůj kouzelný kontraalt, aby se laskal s tóny *Mon cœur s'ouvre à ta voix* z opery *Samson a Dalila* od Camilla Saint-Saëns. V angličtině byla árie známější jako „Zlehka se budí srdce mé“. Zatímco zpívala, upírala oči na svého manžela Bertieho Bishopa, jenž si poté, co pomohl své ženě vyjít na pódium, přisedl k O'Reillyho stolu. Mužovy oči se zalévaly slzami obdivem, pýchou a dojetím a O'Reilly si jasně vzpomněl, jak před několika měsíci, když jeho bratr Lars pomáhal Bertiemu sepsat závěť, jim Bertie oběma vyprávěl, kterak se před lety zamiloval do tehdy šestnáctileté Flo McCaffreyové na zábavě místní fary.

O'Reilly se nechal zalévat tóny a žasl nad průzračností zvuku vycházejícího z hrdla baculaté manželky stejně korpulentního radního Bertieho Bishopa. Bertie byl jedním z hlavních iniciátorů pořádání společenských akcí ve sportovním klubu ballybucklebských Bonnaughts, jež se zde odehrávaly o sobotních večerech. Plesy, večírky a tancovačky, jakým se tady v Irsku říká *cèilidh*. Sbližování lidí s odlišnými politickými názory – i když zde v Ballybucklebu se občané navzájem dokázali tolerovat – bylo vzhledem k nedávnému vypuknutí sektářských nepokojů důležité. Při některých výtržnostech ve městech i na venkově docházelo i na násilí a ve všech šesti hrabstvích trvaly již déle než rok. A tak dnes večer, v sobotu 5. července 1969, hostili Bonnaughts talentovou soutěž, jakousi první vlašťovku, neboť pořadatelé doufali, že se stane pravidelnou součástí podobných setkání občanů Ballybucklebo.

Bertieho rty se pohybovaly a O'Reilly věděl, že muž tiše zpívá se svou ženou.

Zůstaň po mém boku!
Slib, že nikdy nezmizíš!

O'Reilly přelétl pohledem společnost u stolu a také jeho zaplavil pocit lásky. S Kitty oslavili před dvěma dny čtvrté výročí svatby. Kitty zachytila jeho pohled a usmála se. Za jiných okolností by si v sobotu někam vyrazili, ale O'Reilly už dříve slíbil, že se dnešního večera zúčastní.

Bylo to už skutečně osmatřicet let, co se jeden mladý dublinský student medicíny zamiloval do zdravotní sestry Kitty O'Hallorhanové z Tallaghtu, načež ji pak v roce 1935 opustil, aby se mohl věnovat své práci, která byla tím jediným, co ho zajímalo? Ona se pak vydala v době občanské války do Španělska, kde pracovala v sirotčinci,

a on o ní neměl žádné zprávy. Díky svému kolegovi, doktoru Barrymu Lavertymu, se ale s Kitty nakonec znovu setkali a dlouho schraňované uhlíky lásky se rozhořely novými plameny. Dotyčný Barry teď seděl naproti němu a držel za ruku svou manželku Sue. Před pěti lety se pobláznil do jisté Patricie, mladé studentky techniky, která získala stipendium na Cambridgeské univerzitě, opustila Severní Irsko a zlomila Barrymu srdce. Tehdy z toho byl zdrcený, ale o několik měsíců později se zamiloval do Sue, začal jí nadbíhat a nakonec se s ní oženil. Nyní již očekávali rodinu.

Když vítr nad zlatými lány
jen tiše vzdychá kolem nás...

Vedle Barryho seděl jeho kamarád a bývalý spolužák, chirurg Jack Mills, naklánějící se ke své snoubence, doktorce Helen Hewittové. (O'Reilly věděl, že jejich zasnoubení je stále ještě tajemstvím. Kdy asi hodlají zveřejnit, co mají v plánu?)

Sešlost u stolu korunoval lord John MacNeill, markýz z Ballybucklebo, a jeho sestra Myrna. Oba ovdověli a O'Reilly uvažoval, jestli myslí na své ztracené lásky a jsou stejně jako on dojatai tak zjevným poutem mezi Bertie Bishopem a jeho milovanou Flo.

Vrátil se pohledem k Flo, lokl si Guinness, postavil sklenici zpátky na stůl a zabafal z dýmky. Myslel na poslední slova árie. V duchu mu ale zněla ve francouzském originálu. Jeho otec kdysi trval na tom, aby se s bratrem Larsem učili francouzsky, a O'Reilly si později tento jazyk zdokonalil při hovorech s francouzskými námořními důstojníky, když za války sloužil v Alexandrii na bitevní lodi HMS *Warspite*.

Ach! Odpověz na pohlazení lásky
a přidej se k tomu, co říká má duše!

Flo na několik vteřin znehybněla, načež se uklonila tak hluboce, jak jí to jen dovolil její nikoli nezanedbatelný pas.

Bertie už stál na nohou s dlaněmi připravenými k potlesku, ale než stačil zatleskat, dokončil O'Reilly svým basem operní árii Samsonovou odpovědí.

„Dalila! Dalila! Je t'aime!“

Bertie s úsměvem prohodil: „Tohle je moje replika, doktore.“

Sál explodoval nadšením. Nebyl to ale obvyklý halas, jenž by byl projevem uznání za dobře zazpívanou irskou lidovou píseň nebo hezky předvedený *seans-nos*, tanec v botách s tvrdými podrážkami. Žádné hvízdání, dupot a výkřiky: „Seš dobrá, holka!“ Ne, dnes večer zachovávali návštěvníci dekorum, jaké by provázelo vystoupení profesionální operní zpěvačky. Flo Bishopové se dostalo ohlušujícího potlesku vestoje.

O'Reilly se podíval na porotce soutěže, Otce O'Toola a reverenda Robinsona. Podle toho, jak se na sebe muži spokojeně usmáli, neměli by mít potíže s rozhodováním o vítězi, třebaže dotyčná patřila k místním organizátorům akce. Dnes večer zatím vystoupila jedna kapela hrající na tancovačkách, Alan Hewitt zazpíval irské lidové, šest dívek z taneční školy Dympny Kellyové zahopsalo a zatančilo gigu a dokonce i sám O'Reilly zapěl strhující námořnickou píseň. Nyní už zbývalo jen poslední vystoupení.

Aplaus postupně utichal a vystřídal je šoupání nohou židlí po podlaze, jak si lidé znovu sedali, doprovázené tlučenou konverzací. O'Reilly zachytil poznámku, jejíhož